

VLAAMSE OUDERENRAAD

Advies 2007/2

Uitvoeringsbesluiten 'decreet houdende de stimulering van een inclusief Vlaams Ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen – Ontwikkeling van een lokaal Ouderenbeleid'

VLAAMSE OUDERENRAAD

Advies 2007/2

Advies op eigen initiatief

Uitvoeringsbesluiten 'decreet houdende de stimulering van een inclusief Vlaams
Ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen
Ontwikkeling van een lokaal Ouderenbeleid'

Inleiding

Dit advies heeft betrekking op **hoofdstuk V** van het decreet dat een inclusief ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen in Vlaanderen stimuleert.

Dit hoofdstuk regelt de '**Ontwikkeling van een lokaal ouderenbeleid**'.

Artikel 9 geeft aan dat er subsidies ter beschikking zullen gesteld worden van lokale besturen om een lokaal ouderenbeleidsplan te maken en uit te voeren en daarbij de inspraak van ouderen in het beleid te realiseren. Ook de berekening van de subsidie wordt in dit artikel aangegeven.

Artikel 10 bepaalt de voorwaarden waaraan een lokaal bestuur moet voldoen om deze subsidies te kunnen verwerven.

Een aantal paragrafen zijn sprekend genoeg en hoeven niet nader omschreven. Een aantal andere vragen om een verdere invulling. Op voorstel van de Commissie Beleidsparticipatie, en besproken en goedgekeurd op de Raad van Bestuur van 19 september 2007, formuleert de Vlaamse Ouderenraad volgende voorstellen:

Advies

ART. 9.

In §2 wordt gesteld dat de subsidie is gebaseerd op het aantal oudere inwoners in de gemeente en *'De Vlaamse regering bepaalt het bedrag'*.

Advies 1 :

Dit bedrag moet toereikend zijn opdat elke gemeente naar behoren uitvoering kan geven aan wat in §1 van dit artikel gesteld wordt:

- a. het maken en uitvoeren van een lokaal ouderenbeleidsplan met een resultaatsverbintenis
- b. het nemen van initiatieven om de inspraak van ouderen in het beleid te realiseren

Toelichting:

Een 'toereikend bedrag' zou best uit 2 delen bestaan:

- 5.000 euro/gemeente als basisbedrag (maakt voor 308 gemeenten 1.540.000 euro)
- een bedrag à rato van het aantal ouderen in de gemeente. Na overleg met de VVSG, waarbij kan gekeken worden naar vergelijkbare subsidiëringen, kan hier een concreet bedrag aangegeven worden.

Een basisbedrag moet alle gemeenten de kans geven een ouderenbeleidsplan op te stellen en het inspraakkanaal degelijk uit te bouwen.

Bij de besteding van het bedrag moet toegezien worden dat er een evenwichtige uitgave is enerzijds van de kosten voor het ontwikkelen van een beleidsplan en anderzijds voor de ondersteuning van initiatieven die de inspraak van ouderen mogelijk maken, zoals de werking van de ouderenadviesraad.

Voor de kleinere gemeenten kan op samenwerking aangestuurd worden zodat hun gezamenlijke middelen verruimen.

In art. 9 §5 staat: *'De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de uitbetaling van de subsidies'*.

Advies 2 :

In de uitvoering wordt voorzien dat er een gedeelte van het toegekende bedrag wordt uitbetaald na voorlegging en beoordeling (een toetsing) van het voortgangsrapport. In dit voortgangsrapport zullen enkel de formele elementen aan bod komen die moeten aantonen dat er werk gemaakt wordt van een beleidsplan, dat er concrete realisaties uit voortvloeien en dat dit gebeurt met een aantoonbare inspraak en participatie van de ouderen.

Een beoordeling van de inhoudelijke elementen is een zaak van de lokale partners.

Toelichting:

Op deze manier kan de Vlaamse overheid toezicht houden op de uitvoering van het beleidsplan. In de evaluatiecommissie zal ook een vertegenwoordiging van de Vlaamse Ouderenraad opgenomen worden.

Art. 10

Dit artikel besluit met: *'De Vlaamse regering kan nadere regels stellen*

(a) voor het maken, uitvoeren en evalueren van het lokale ouderenbeleidsplan

(b) voor de evaluatie van de samenwerkingsprotocollen

(c) de wijze waarop de bovenvermelde voorwaarden getoetst zullen worden'

Art.10.1° Het lokale ouderenbeleidsplan dient

- 'ingebod te worden in het lokaal sociaal beleidsplan'
- 'aan te geven welke initiatieven worden genomen om de inspraak van ouderen in het beleid te realiseren'

Advies 3

Dit betekent dat in het plan lokaal sociaal beleid die delen uit het ouderenbeleid op de gepaste plaats moeten opgenomen worden die de voornaamste acties met betrekking tot het sociaal beleid en de beoogde uitkomsten samenvattend vermelden.

Het blijft wenselijk dat, in goed overleg met alle betrokkenen, een volwaardig ouderenbeleidsplan wordt opgesteld met het oog op het stimuleren van een inclusief beleid. Een ouderenbeleidsplan is immers breder dan het sociaal beleidsplan; er komen ook elementen aan bod op het vlak van mobiliteit, cultuur, sport, en vele andere beleidsdomeinen. Er moet op diverse vlakken gewaakt worden dat de rechten van de ouderen gewaarborgd worden.

Het lokaal sociaal beleidsplan en de andere beleidsplannen kunnen telkens een verwijzing maken naar het ouderenbeleidsplan daar waar een deel van het ouderenbeleidsplan is opgenomen.

Toelichting:

Het was kennelijk de bedoeling van de decreetgever een krachtige stimulans te geven om te komen tot een integraal ouderenbeleid. Dit moet in de uitwerking dan ook blijken. Door het opnemen van de gepaste delen uit het ouderenbeleidsplan in de andere beleidsplannen, wordt de inhoud van het ouderenbeleidsplan verankerd.

Advies 4

Bij de opmaak van het gemeentelijk ouderenbeleidsplan is het een voorwaarde dat dit met de daadwerkelijke inspraak van de betrokkenen wordt opgesteld. De inhoud van het plan moet duidelijk van de ouderen komen als direct betrokken partij. Hoe dit is gebeurd, moet in het plan worden aangegeven. Het spreekt voor zich dat dit bij de beoordeling van het plan als criterium wordt meegenomen.

Toelichting:

Wil men het ouderenbeleid inhoudelijk ontwikkelen vanuit de ervaring van de ouderen, een beleid waarin de ouderen zichzelf herkennen en dat ook door hen gedragen wordt, dan is inspraak bij het opmaken ervan een noodzakelijke voorwaarde.

Advies 5

Wat het uitvoeren en evalueren van het ouderenbeleidsplan betreft, is het noodzakelijk dat vooral de geplande en uitgevoerde acties op een concrete en herkenbare manier worden beschreven evenals de beoogde en de bereikte resultaten ervan. Het resultaat moet de maatschappelijke meerwaarde duidelijk aangeven. Op deze vormvereiste kan op het Vlaamse niveau het ouderenbeleidsplan worden beoordeeld. Niet op de inhoud ervan.

Toelichting:

De wijze waarop het plan uitgeschreven is, moet heel toegankelijk zijn voor de betrokkenen. Het aangeven van duidelijke resultaten geeft de nodige garanties voor een inhoudelijke evaluatie op het lokale niveau.

Advies 6

Samenwerkingsprotocollen kunnen zowel tussen verschillende lokale besturen (gemeente, OCMW, Sociaal huis) als op intergemeentelijk vlak tot stand komen. Hierover moet grote duidelijkheid gegeven worden. De evaluatie van de samenwerkingsprotocollen kan op de door de overheid gebruikelijke manier gebeuren.

Advies 7

Wat de **toetsing betreft van de in art.10 bepaalde voorwaarden** gaat het om de volgende:

1° De '**inbedding van het beleidsplan** in het plan lokaal sociaal beleid' en de **inspraak van de betrokkenen** – zie advies 3 en 4.

2° Het '**plan tweemaal opstellen en laten goedkeuren**' in de gemeenteraad

Hiermee moet een continuïteit aangegeven worden waarbij een tussentijdse evaluatie met bijsturing moet voorzien worden. Het gepast bijhouden en actualiseren van gegevens en eventuele onderzoeken moeten onnodige inspanningen op dit vlak vermijden.

3° Het '**aanwijzen van een schepen** verantwoordelijk voor het ouderenbeleid'. Deze beleidsverantwoordelijke moet laten blijken dat hij de samenwerking met de ouderen ernstig opneemt door regelmatige aanwezigheid en contacten met de ouderenraad, het inbrengen en verdedigen van de voorstellen uit het ouderenbeleidsplan op het schepencollege en op de gemeenteraad.

4° '**Een ouderenbeleidcoördinator aangeduid hebben**', welke ook een oudere persoon kan zijn, op basis van een functieprofiel dat in elk geval de volgende elementen moet bevatten:

- de coördinatie van de verschillende aspecten van het gemeentelijk ouderenbeleid
- de begeleiding en ondersteuning van de processen die verbonden zijn met de opmaak, de uitvoering en de evaluatie van het ouderenbeleidsplan
- de ondersteuning van de participatie van de doelgroep

- de redactie van het ouderenbeleidsplan, het actieplan en het werkingsverslag of voortgangsrapport met vermelding van de bereikte resultaten

Toelichting:

Een functieprofiel voor ouderenbeleidscoördinatoren werd in samenspraak opgesteld door HIG-seniorenconsulentenvorming, VVSG, de provinciale diensten welzijn/ ouderen en het OOK-Vlaamse Ouderenraad.

Advies 8

5° 'Tweemaal tijdens dezelfde legislatuur **een voortgangsrapport indienen** bij de Vlaamse regering'. Het best kan dit gebeuren gedurende de eerste helft van het derde en van het zesde jaar van de legislatuur.

Belangrijk is dat in dit rapport, uiteraard onder verwijzing naar het beleidsplan, de zowel in het plan voorziene als niet voorziene acties worden beschreven die in het kader van het ouderenbeleid werden ondernomen, de bereikte resultaten ervan evenals de inzet van de middelen hiervoor.

Wenselijk is voorts dat aan dit rapport een advies van de relevante actoren en inspraakorganen is toegevoegd.

Toelichting:

De verplichting een advies van de betrokkenen toe te voegen aan de voortgangsrapporten moet zowel de overheid als de direct betrokkenen stimuleren tot het op de voet volgen van de uitvoering van het beleid. Dat de lokale ouderenadviesraad hierin een belangrijke rol te spelen heeft, ligt voor de hand.

Advies 9

6° 'Beschikken over een of meer ouderenadviesraden die, wat **samenstelling** betreft, een pluralistische afspiegeling zijn van de lokale ouderenbevolking'

Of een gemeente over de nodige adviesraad of -raden beschikt, kan op basis van bestuursbesluiten worden vastgesteld.

De samenstelling is een aangelegenheid van het lokale niveau. Het is noodzakelijk dat er een pluralistische afspiegeling van de lokale ouderenbevolking wordt gegarandeerd, waarbij zowel ouderenorganisaties, als deskundige en ervaren ouderen een stem hebben. Ook de professionele sectoren en diensten voor ouderen met een raadgevende stem betrekken, is aan te bevelen.

Of aan de gestelde vereisten is voldaan, kan aan het oordeel van de gemeente worden overgelaten met dien verstande dat burgers ter zake klacht kunnen indienen, dat deze verplicht behandeld moeten worden en de besluiten publiek gemaakt. De Vlaamse overheid kan zich dan beperken tot het toezien op de procedure en de afwikkeling van zaken.

Toelichting:

Het leggen van de verantwoordelijkheid en de verantwoordingsplicht bij de plaatselijke overheid moet een snelle en doelmatige uitvoering van deze eis kunnen waarborgen en misbruiken voorkomen.

Advies 10

7° Het stimuleren van de deelname van ouderen, als vertegenwoordigers van de ouderengroep, aan andere lokale adviesraden en aan de raden van bestuur van de ouderenvoorzieningen.

Ook moet een samenwerking tussen adviesraden tot de mogelijkheden behoren en aangemoedigd worden.

Het moet volstaan dat de concrete initiatieven en resultaten op deze punten zowel in het ouderenbeleidsplan als in de voortgangsrapporten worden behandeld.

Advies 11

8° Het 'opstellen en goedkeuren in de gemeenteraad van een afsprakennota waarin de inspraak- en participatieprocedures tussen het lokaal bestuur en de ouderen, instellingen en initiatieven en adviesraden worden vastgelegd'.

Het decreet is hier duidelijk. Het toevoegen van een dergelijk document aan het subsidiedossier is een vereiste.

Toelichting:

Wenselijk is dat, ook zonder het opstellen en indienen van een ouderenbeleidsplan bij de Vlaamse overheid, een dergelijke afsprakennota wordt opgesteld tijdens het eerste jaar van de legislatuur.

Advies 12

9° Het 'ondersteunen van de particuliere verenigingen en instellingen' voor een tegenwaarde van 'minstens 1 euro per oudere'. Hierbij kan aangeven worden op welke wijze deze ondersteuning kan gebeuren zoals onder vorm van subsidiëring (goedgekeurd reglement toevoegen als bewijsstuk), onder vorm van het ter beschikking stellen van infrastructuur (bv. dienstencentrum, gemeenschapscentrum, ontspanningslokaal ... die gratis ter beschikking staan) of van allerlei instrumenten of materialen (bv. via uitleendienst).

Ook deze elementen kunnen vrij gemakkelijk aangetoond worden.

Goedgekeurd op de Raad van Bestuur van 19 september 2007